

Valgfri uddannelsesspecifikke fag

**Social- og sundhedsassistentuddannelsen
gældende fra januar 2017**

Indholdsfortegnelse:

Borgeren med fysisk og / eller psykisk handicap	3
Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats	4
Netværk og samskabelse med udsatte grupper	5
Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse	6
Social- og sundhedsassistenten som teamleder	8
Social- og sundhedsassistentens rolle ved indlæggelse af borger med demens	9
Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning	10
Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling	11

Borgeren med fysisk og / eller psykisk handicap

Bedømmelse: Bestået / ikke bestået

Varighed: 2 uger

I dette valgfrie uddannelses specifikke fag vil du ud fra viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, som stammer fra fysisk og psykisk handicap, kunne planlægge pleje – og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse. Samt at kunne anvende viden om funktionsevne, forebyggende og rehabiliterende aktiviteter til borgeren.

Du vil lære at arbejde ressourceorienteret og inddrage relevant velfærdsteknologi. Du vil lære om pædagogisk observationer og ligeværdig dialog til borgere på bla. bosteder, for derigennem at kunne understøtte borgerens egne mål og livskvalitet. Herunder at kunne anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed.

Mål for faget:

1. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysisk og psykisk handicap, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver hos borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Eleven kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Eleven kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Eleven kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Eleven kan indgå i en ligeværdig dialog med borgeren, der skal leve sit dagligliv på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.
6. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats

Bedømmelse: Bestået / ikke bestået

Varighed: 1 uge

Beskrivelse af faget:

I dette valgfag skal eleven opnå en viden om de forskellige psykiatiske sygdomme, og ud fra det kunne observere tegn og symptomer på akut opstået forværring.

Eleven skal kunne samarbejde med borgere, som ikke er samarbejdsvillige i behandling af medicin, borgeren med misbrug, eller borgere med tilstødende somatisk sygdom samt borgere der indgår i et retspsykiatriske behandlings forløb.

Eleven skal kunne prioritere, tilrettelægge, igangsætte, udfører og evaluere sygepleje ud fra borgerens behov, og have en viden om psykiske sygdomme, multisygdom, misbrugets betydning, af de gensidige påvirkninger.

Eleven skal i et tværprofessionelt samarbejde, kunne forebygge akutte socialpsykiatriske forværringer, og kunne anvende sin viden om kulturforskelle og hermed kunne vælge målrettet kommunikation og sygepleje, ved akut forværring.

Yderligere skal eleven kunne anvende sin viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet, og handle efter lovgivningen inden for eget kompetenceområde, i en akut indsats, for at sikre borgeren retssikkerhed.

Mål for faget:

1. Eleven kan anvende viden om de psykiatiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.
2. Eleven kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at samarbejde med borgeren, fx borgeren som ikke har taget sin medicin, borgeren med misbrug, borgeren med tilstødende somatisk sygdom, samt borgeren der indgår i retspsykiatris behandling, og til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluerer sygepleje med udgangspunkt i borgeren behov.
3. Eleven kan anvende viden om psykiatiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.
4. Eleven kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.
5. Eleven kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for egen kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

Netværk og samskabelse med udsatte grupper

Bedømmelse: Bestået / ikke bestået

Varighed: 2 uger

I valgfaget netværk og samskabelse med udsatte grupper, arbejdes med udgangspunkt i social- og sundhedsassistentens virke med henblik på at identificere sundhedsproblemer og igangsætte aktiviteter som forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering. Her vil være fokus på social ulighed i sundhed og temaer som misbrug, livsstil, ensomhed, frivilligt arbejde, netværksarbejde og modeller for forandringsstrategier vil indgå.

Undervisningen veksler mellem oplæg, inddragelse af statistikker, teorier om forskellige pædagogiske og kognitive støtte måder, gruppedrøftelser, film, ressourcepersoner og evt. studiebesøg.

Formål med faget er, at eleven får indsigt i forskellige minoriteters/ethniciteters livs- og levevilkår, så de kan reflektere over hvordan de skal møde denne gruppe af borgere respektfuldt. Eleven skal desuden kunne koordinere indsatsen til såvel borger som pårørende.

Mål for faget:

1. Eleven kan anvende viden om samfundsgrupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i mødet med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.
2. Eleven kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Eleven kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.
4. Eleven kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.
5. Eleven kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse

Bedømmelse: Bestået / ikke bestået

Varighed: 2 uger

I valgfaget smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse tages udgangspunkt i social- og sundhedsassistentens rolle i det tværprofessionelle samarbejde omkring smertelindring. Udgangspunktet er såvel farmakologisk som nonfarmakologisk smertelindring til både akutte og kroniske smerter. Her arbejdes med WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til vurdering af smerteintensiteten også i det palliative forløb.

Undervisningen veksler mellem oplæg, gruppearbejde, film, praktiske øvelser, studiespørgsmål og refleksion m.m.

Formålet med faget er, at eleven kan kommunikere målrettet med patienter og pårørende i såvel fysisk, psykisk, social og åndelig smerte så komplikationer forebygges.

Eleven skal kunne tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten i det tidlige, sene og terminale palliative forløb.

Mål for faget:

1. Eleven kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.
2. Eleven kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Eleven kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selvvalgte smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Eleven kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Eleven kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.

6. Eleven kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Eleven kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

Social- og sundhedsassistenten som teamleder

Bedømmelse: Bestået / ikke bestået

Varighed: 1 uge

I dette valgfrie uddannelsesspecifikke fag bliver du introduceret til:

- Ledelses- og organisationsteori, herunder samarbejde og kommunikation.
- Mødelederfunktionen, samt processen med planlægning, gennemførelse og evaluering.
- Overenskomstsyste­met, løn- og personaleforhold, samt arbejdsmiljø organisationen.

Undervisningen veksler mellem oplæg, gruppediskussioner, film mm.

Formålet er at eleven opnår kompetencer til at understøtte teamsamarbejde, ved hjælp af prioritering og uddelegering af arbejdsopgaver under hensyntagen til kompetencer og faglig udvikling i gruppen, i samarbejde med arbejdsmiljø organisationen.

Mål for faget:

1. Eleven kan anvende viden om egen ledelsesstil og ledelsesværktøjer, herunder kommunikation, motivation og konfliktløsning til at tilrettelægge og understøtte teamsamarbejdet.
2. Eleven kan anvende viden om ledelsesteorier, herunder faglig ledelse, forandringsledelse, situationsbestemt ledelse og selvledelse, til at prioritere, tilrettelægge og fordele daglige arbejdsopgaver og uddelegering af opgaver under hensyntagen til de enkelte medarbej­deres kompetencer og faglige udvikling.
3. Eleven kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over ledelsesmæssige prioriteringer og principper i relation til vagtplanlægning, i samarbejde med øvrige ledere.
4. Eleven kan anvende viden om mødelederfunktionen til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre.
5. Eleven kan anvende viden om overenskomstsyste­met, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre de enkelte medarbej­deres arbejdsmiljø.

Social- og sundhedsassistentens rolle ved indlæggelse af borger med demens

Bedømmelse: Bestået / ikke bestået

Varighed: 1 uge

På dette valgfrie specialefag arbejder eleverne med viden om demenssygdomme med det formål at anvende denne viden til at skabe betingelser for den gode indlæggelse og udskrivelse af borgeren/patienten med demens. Der vil blive arbejdet med forskellige pædagogiske metoder.

Undervisningen vil veksle mellem tavleundervisning, case arbejde, gruppediskussioner og vidensdeling. Der kan evt. være besøg af ressource personer.

Mål for faget:

1. Eleven kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Eleven kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Eleven kan anvende viden om demenssygdomme til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens
4. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendigt data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikthåndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens

Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning

Bedømmelse: Bestået / ikke bestået

Varighed: 1 uge

Faget sigter mod, at eleven opnår viden på anvendelsesniveau indenfor grundlæggende palliativ sygepleje. Der arbejdes mod at højne social- og sundhedsassistentens kompetenceområde i forhold til den palliative borger og det sammenhængende palliative forløb.

I faget er der fokus på igangsættelse, varetagelse og afslutning af det palliative forløb.

Nøgleord: Lindring, observationer, symptomer, samarbejde, tværfaglighed, vejledning, kultur og etik.

Mål for faget:

1. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Eleven kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Eleven kan anvende viden om kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Eleven kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.

Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling

Bedømmelse: Bestået / ikke bestået

Varighed: 2 uger

I dette valgfrie uddannelsesspecifikke fag bliver du introduceret til:

- Forskellige videnskabsteorier
- Moralfilosofi
- Metoder til refleksion og argumentation
- Evidensbasering
- Teori om kvalitet i sygeplejen
- Arbejde med patientsikkerhed
- Forandringsprocesser

Undervisningen veksler mellem oplæg, gruppediskussioner, film mm.

Formålet er at eleven bliver i stand til at anvende videnskabs- og argumentations teori til at kvalificere sine sygeplejehandlinger, samt udvikle praksis ved at understøtte kvalitet og patientsikkerheden tværprofessionelt.

Mål for faget:

1. Eleven kan anvende viden om forskellige videnskabsteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Eleven kan anvende viden om evidensbasering i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Eleven kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Eleven kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.